

HASIČSKÉ NOVINY

Vzpomínka na světový rekord

... najdete na straně 5

S Velichovskými kuřaty na soutěži

... dočtete se na straně 4

Ročník 33, číslo 3-2022, 11. února 2022

Vydává Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska

Požár uvnitř auta uhasila řidička sama

Na letošní zimu jistě jen tak nezapomene jedna mladá řidička. Ta si všimla plamenů u zadního světla uvnitř svého osobního automobilu. Zastavila u obce Slatina na Orlickoústecku a do příjezdu hasičů požár zcela sama uhasila jednoduchými hasebními prostředky. „Příčinou požáru byla pravděpodobně technická závada na elektroinstalaci vozidla. Škoda, kterou plameny napáchaly, je předběžně stanovena na 5 tisíc korun,“ uvedl vyšetřovatel hasičů por. Ing. Jaroslav Kubíček. Hasiči provedli protipožární opatření a kontrolu termokamerou. A protože venku bylo chladno, do příjezdu policistů poskytl ženě i tepelný komfort.

dle zprávy Jany Polákové
HZS Pardubického kraje

Mrázivé počasí je ideální pro nácvik záchran na zamrzlých vodních plochách. foto mf

Nadace ČEZ podpořila nákup elektrocentrál

Nadace ČEZ podporuje dobrovolné i profesionální hasiče. Jedním z jejich posledních počínů je i finanční podpora při zakoupení dvojice mobilních elektrocentrál. Rozšířilo se jimi technické vybavení Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina. Elektrocentrály budou využívány při mimořádných událostech s rozsáhlými výpadky elektrické energie pro zajištění napájení například nemocnic, domovů seniorů, poliklinik, státních i samosprávných úřadů nebo třeba objektů kritické infrastruktury státu, kterými jsou mimo jiné vodárny nebo objekty veřejného zájmu. Celková investice činila 1 057 540 Kč. Nadace ČEZ na pořízení mobilních elektrocentrál přispěla částkou 600 000 Kč.

dle zprávy
kpt. Ing. Bc. Petry Musilové
tiskové mluvčí
HZS Kraje Vysočina

SDH Vlčkovice v Podkrkonoší: Malé ohlédnutí za rokem 2021

Tak jako všude, i náš sbor ve Vlčkovicích v Podkrkonoší byl poznamenán proticovidovými opatřeními. Zrušena byla výroční valná hromada, hasičský ples, úklid obce i pálení čarodějnic. Rovněž květnová soutěž O pohár starostky obce, dětský den a červnová noční soutěž čekají na lepší časy. Podařilo se uskutečnit sběr železného šrotu a papíru, čímž jsme vylepšili naši finanční situaci. Rychlá reakce vznikla po tornádu na Břeclavsku v červnu, kdy ve spolupráci s obcí, která zakoupila kupu krycích plachet, odvezli tento materiál hasiči na stanici Hasičského záchranného sboru do Hradce Králové.

Společenské a kulturní akce

V sobotu 11. 9. jsme uspořádali 1.ročník vaření gulášů na otevřeném ohni na placi u pohostinství. Za příznivého počasí se začalo vařit v 9 hodin. Okolo poledne začali přítomní ochutnávat porce od všech 8 družstev, která se zúčastnila. Poté odevzdali svůj hlas guláši, který jim nejvíce chutnal. Po součtu hlasů vyhráli naši hasiči, jen o chloupek za nimi na druhém místě skončili hasiči z Kuksu, třetí příčka patřila týmu z Jasen-

né. Dále se zúčastnila družstva z Vítězné A a B, Žirče, Lanžova a Svobody nad Úpou. I když došlo k souběhu několika dalších akcí v tento den v okolí - např. Vinobraní v Kuksu - přišlo dost lidí, a doufáme, že byli spokojeni. Při tomto 1. ročníku jsme získali zkušenosti a tipy na vylepšení ročníku příštího. V sobotu 25. 9. proběhl Den otevřených dveří v nové hasičské zbrojnici, kterou si návštěvníci mohli prohlédnout. Pan Matátko připravil náš historický Mercedes. Za velkého zájmu dětí i dospělých uskutečňoval okružní jízdy se zapnutými majáky a sirénou. To mělo

velký ohlas. Pro děti byla připravena ukázka hasičského sportu. Všichni pak mohli ochutnat skvělý vývar, klobásky, steaky, dobré pívko nebo kávičku se zákusky. 30. 9. se mladí hasiči za doprovodu dospělých zapojili do 25. ročníku tradiční posvícenské veřejné sbírky na podporu Českého dne proti rakovině 2021. Prodejem kvítků se vybralo 5 710 korun. Velký dík patří všem, kteří přispěli.

Posvícení i jízda krajem

Další akce, která se podařila a měla velký úspěch, bylo Svatomartinské posvícení 13. 11. Oproti

předchozím letům jsme změnilí způsob pořádání, kdy už od 11 hodin lidé přicházeli na tradiční posvícenské pochoutky: kachnu, knedlík a zelí, řízek s bramborem, pavlišov a vývar. Tomuto dni předcházelo ve čtvrtek 11. 11. pečení koláčků za velké podpory manželů Vojtěchových, za což jim patří velký dík. Hudbu zajišťoval Petr Mertlík - rovněž velice děkujeme. Jídlo si mohli lidé odnést domů anebo si ho nechat dovézt, což využilo celkem dost lidí i ze širokého okolí. Na Silvestra pořádal SDH Dubnec poslední kondiční jízdu. Naši zástupci nemohli chybět. Vyráželo

se v 8:30 hodin z Dubence, zúčastnilo se 43 vozidel a 6 doprovodných, 24 jednotek a 174 hasičů. Pořadatelé zajistili průjezd celé kolony přes frekventovaná místa a křižovatky zastavením dopravy za pomoci doprovodných vozidel hasičů, Městské policie Dvůr Králové, Městské policie Jaroměř - např. v Miletině, Dehtově, Dvoře Králové, Jaroměři a dalších místech. Celou kolonu se zapnutými majáky a sirénami zdravila po cestě řada lidí, kteří si pořizovali snímky i videa. Byl to pro ně zcela nezvyklý zážitek. Jízda prokázala řidičské dovednosti, komunikaci

mezi vozidly, dodržení předem daného časového plánu a spolupráci mezi jednotlivými sbory. Přestávka byla naplánována na parkovišti u Safari parku ve Dvoře Králové, kde se mohli posádky občerstvit. Zde bylo pořízeno společné foto. Všem zúčastněným všechna čest! Mimo těchto akcí se konala brigáda na montáž plechové garáže, přestěhování věcí z obecního úřadu do ní, nainstalování kamerového systému pro zabezpečení objektu a majetku, dovoz vody občanům, jimž došla voda ve studních, úklidy ve zbrojnici a jejím okolí, opravy techniky a její údržba.

Epilog

Poděkování patří obecnímu úřadu, jeho zaměstnancům a zastupitelům obce za pomoc a podporu při chodu a fungování sboru. Nesmíme zapomenout ani na manželky hasičů, nečleny sboru a všechny pomáhající, kteří tráví hodiny ze svého volného času prací pro sbor. Myslím, že i přes veškerá protiepidemická opatření se nám podařilo v rámci možností udělat kus práce.

Blanka Kačabová, kronikářka
SDH Vlčkovice v Podkrkonoší

Hasičské zázemí.

Co se v mládí naučíš...

Cvičiště
v Ostravě - Nové Vsi

... rozhovor na straně 6

Pozvánka do muzea
Výtopna Zdice

... čeká na straně 8

Znalostní
test

... zkuste na straně 7

Budiž oheň!

aneb od křesadla k zápalce a ještě dál

V Hasičských novinách se většinou díváme na oheň jako živel, se kterým je třeba bojovat. Říkejte ale tohle kuchařce, která chce zapálit plamen na sporáku, aby uvařila snídani. Nebo takovému táborníkovi, jenž pečlivými řezy připravil špekáčky k opékání. Někdy je čas oheň uhasit, jindy zase rozdělat. Tomu druhému případu se dnes na tematické stránce Hasičských novin budeme věnovat.

Otázka rozdělení ohně byla pro vývoj lidské civilizace nesmírně důležitá. Jistě, oheň mohl vzniknout z přirozených příčin, například úderem blesku. Nebo jste mohli drze zavolat do nebe na titána Prométhea, aby si pospíšíl s fajrující pochodní. Hlavně, že byl oheň! Potom naši předkové určili toho nejméně z celého kmene, aby oheň udržoval. Dali mu k tomu vykotlaný pařez, v němž měl zřavé uhlíky opečovávat. Přidali i pár dobrých rad a vědro medoviny jako motivační příplatek. Ráno se vzbudili... Vědro prázdné, oheň vyhaslý. Takhle to opravdu nejde, to bychom se žádného pokroku nedočkali!

Až jiskry poletí...

Dlouhá staletí, a někde i docela nedávno, se oheň běžně rozdělovala pomocí křesadla, křesací soupravy, chcete-li. Jednalo se v podstatě o jednoduché předměty, mezi kterými nechyběl vhodný křesací kámen, například pazourek či křemen. Potom zde byla ocílka. Nejprve se používal kousek pyritu, později už sloužila uhlíkatá ocel. A ještě to chtělo něco hodně, hodně suchého. Ano, troudu! V dávném i modernějším manuálu to bylo popsáno obdobně. Křísli jste křesacím kamenem o ocílku, až se objevila jiskra. Tu jste směřovali do záchytného troudu. Používala se pro něj úspěšně „hubka“ získaná z houby choroše. Když se dařilo, troudu začal doutnat. Rodil se plamen.

Třením a válením

Některé domorodé kultury vsadily při rozdělování ohně na princip jakési „ruční vrtačky“, kdy za současného otáčení tlačily dřevěnou nebo rákosovou hůlkou proti dřevěné desce. Třením vznikalo teplo, těm nejméně známým pak doslova pod rukama vykvetl i plamen. Tato metoda byla později vylepšena pomocí tětivy luku, kdy bylo možné dosáhnout rychlejšího otáčení. Zajímavou metodu vymysleli prý zajatci za druhé světové války, kdy jim jejich vězňatelé z pochopitelných důvodů nechtěli dát do rukou zápalky. Mělo se jednat o postup, který spočíval v zabalení malého množství dřevěného popela do kousku bavlny. Vznikl jakýsi bavlněný „doutník“. Ten se umístil mezi dvě dřevěné desky a převaloval sem, tam, sem. Tam už nemusíte. Začalo to hořet...

Zrození zápalky

Existují samozřejmě ještě další metody rozdělení ohně. Mezi ty populární v dobrodružné literatuře patří použití očky. Předpokladem ovšem je, aby svítilo slunce. My však už spěcháme ke kouzelnému dřívku, které značně zrychlilo a zjednodušilo rozdělení ohně. Ano, máme na mysli zápalku. Nejprve se používaly fosforové zápalky. Znáte je z westernů. Hrdina přijde do „salónu“, objedná whiskey (opravdu málokdy je to sklenice mléka), vytáhne obří zápalku a škrtně o podrážku boty. Teprve pak si všimne nápisu, že kouření

je v lokále zakázáno. Ne, teď už vážně. Fosforové zápalky byly sice účinné, ale hrozilo zde vznícení při neopatrné manipulaci. Bylo nutné sehnat k upravené zápalkě i speciální škrťátko, které jediné bylo schopné iniciovat to správné tření vedoucí k vzniku plamene. To bylo vynalezeno již v roce 1848. Bezpečnostní, nikoli bezpečná zápalka se vydala na úspěšné tažení světem. Ještě bylo praktické vymyslet na zápalky typickou papírovou krabičku a výrobu zápalek realizovat masovou průmyslovou formou. Bohužel, bílý fosfor, který sloužil k produkci zápalek, je velmi jedovatou látkou. Otrava hrozila zejména při výrobě. Jedovaté hlavice zápalek přitahovaly rovněž sebevrahy. Bylo třeba inovací, aby bezpečnostní zápalka byla ještě

bezpečnější, a to nikoli pouze z hlediska požární prevence. Podařilo se, bílý fosfor byl nahrazen červeným. Fosfor se rovněž přesunul z hlavice zápalky na škrťátko. Drsnost škrťátka moderní zápalky zajišťuje mleté sklo. Škrtnete a vytvoří se teplota dostatečná k zapálení hlavice zápalky i jejího dřívka napuštěného parafinem. I když hovoříme o bezpečnostní zápalkě, pamatujte, že někde ji stále vidíte „jako vlka v rouše beránčím“. Letecké společnosti například upozorňují, že v letadle můžete přepravovat na osobu pouze jednu krabičku zápalek. Navíc ji musíte mít u sebe a nikoli v palubním či odbaveném zavazadle. O tom, že stále platí, že zápalky nepatří do rukou dětem ani pyromanům, netřeba se obšírněji rozepisovat.

V továrnách na zápalky většinou pracovaly ženy.

Teplota plamene hořící zápalky může dosáhnout až 800 stupňů Celsia.

„Tři hvězdy“ byla obchodní značka švédských zápalek.

Vývoj zapalovačů akceleroval v době první světové války.

Továrna na výrobu zápalek ve švédském Jönköpingu v roce 1872.

Bratránek zapalovač

Vypadá to, že bychom zápalkou měli náš malý exkurz, v duchu hesla „Budiž oheň“, asi skončit. To by však nesměl být v roce 1816 vynalezen zapalovač. Moc se však současným zapalovačům nepodobal. Používal totiž vodík. Také byl drahý. Místo kamínku křemene byste v něm našli platinu. Vývoji moderních zapalovačů paradoxně pomohla první světová válka, kdy vojáci potřebovali skrytě rozdělat oheň, aniž by se nepříteli prozradili

silnou počáteční zář, která vzniká po škrtnutí zápalkou. Nejprve zapalovače používaly jako palivo naftu, později už se začalo přecházet na butan. Plynové zapalovače umožňovaly kontrolu plamene, odpadala nutnost náhrady knotu a méně „zapáchaly“. Ani moderní plynové zapalovače nejsou tak bezpečné, jak by se mohlo zdát. Při přepravě letadlem pro ně platí totiž, co pro krabičku zápalek. V případě, že je ponecháte v horkém letním dnu například na palubní desce automobilu, hrozí nebezpečí

výbuchu (nejprve zapalovače, poté možná i vozidlo), protože vlivem tepla dochází k rozpínání plynu.

Epilog

K moderním prostředkům, které iniciují vznik plamene, můžeme však přistupovat s relativní důvěrou. Vždy však jen do té doby, než vlastní či jiná zkušenost prokáže, že oheň je opravdu dobrý sluha, ale zlý pán. S důvěrou je to vždy složité. Je jako zápalka, podruhé ji nezapálíte.

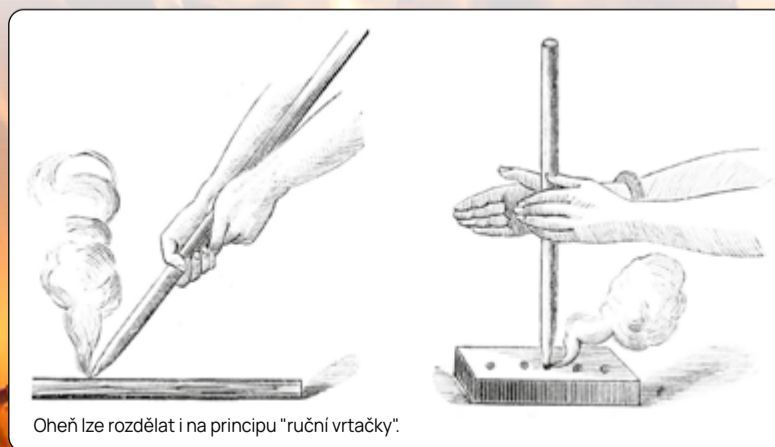
připravil Mirek Brát

Křesací souprava s ocílkou, křesadlem a troudem.

Prométheus vrací lidem oheň.

Oheň lze rozdělat i na principu „ruční vrtačky“.

Zdroje foto:

Agnat, CC BY-SA 4.0 <<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>>, via Wikimedia Commons, The Graphic, Public domain, via Wikimedia Commons Marco Bernardini, CC BY-SA 3.0 <<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>>, via Wikimedia Commons, CC BY-SA 4.0 <<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>>, via Wikimedia Commons, David J. Fred, CC BY-SA 2.5 <<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.5/>>, via Wikimedia Commons, Unknown author, Public domain, via Wikimedia Commons, MarcusObal, CC BY-SA 3.0 <<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>>, via Wikimedia Commons, Dirk van der Made, CC BY-SA 3.0 <<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>>, via Wikimedia Commons

● **Dobráci, s. r. o.**, hledá pro externí spolupráci šikovného mistra z Havlíčkovobrodka, S DÍLNOU, na nákladní vozidlo, klempířinu, kosmetické úpravy vozidel a pod. Řídicí průkaz typu C, vítán. Perspektiva dlouhodobé spolupráce, vyřízení po celý rok. Nabízíme hasičským sborům: 1) odzkoušené, hasičské vozy, se zárukou v 100% stavu: cisterny (CAS), technická vozidla (TA), velitelská vozidla DA L1Z. V ceně vozidla: 1) STK a EK, CZ, evidenční čísla. 2) Vozidlo je barevně upravené dle požadavků Vyhlášky 53/2010. Nabídka, vozidel na: <https://www.dobraci.sk/cars/>, použitá výbava, e-shop: <https://shop.dobraci.sk/>. Ověřitelné reference více jak 80 hasičských sborů, kterým jsme odevzdali auta v rocích 2003–2021. Více info na: dobraci@dobraci.sk.

Objektivem našeho redakčního fotoaparátu

Ne každá historická technika se dostane do těch správných pečujících rukou... Jeden takový exemplář jsme objevili v polském lyžařském středisku Zieleniec. Škoda, v závěji pod námrazou se schovává zajímavý kousek hasičské techniky. Než přijde jarní oteplení, můžeme jen odhadovat, že jde o hasičský automobil (z padesátých let minulého století) polské proveniencie postavený na podvozku Star 20.

foto hn

Pozvánka do muzea Výtopna Zdice

V dnešním zastavení naší „snůry“ putování za hasičskými expozicemi doma i v zahraničí vás pozveme do muzea Výtopna Zdice ve Středočeském kraji. I zde můžete najít historickou hasičskou techniku. Na snímku je jeden z exponátů: ŠKODA 706 RT Total. Tento hasičský automobil dosloužil u podnikového požárního sboru POLDI SONP Kladno na přelomu osmdesátých a devadesátých let. Podle všeho byly vyrobeny pouze dva kusy s touto nástavbou a dle dostupných informací se do dnešních dnů dochovalo pouze toto jediné vozidlo. Z oboru hasičské techniky jsou v muzeu k vidění i Tatra 138 CAS 32, Škoda 706 RT CAS 16, Praga RN DS 16 a také tři hasičské přívěsy. Expozice muzea Výtopna Zdice byla vybudována v bývalém depu Českých drah jako hold technickému umu našich předků. Po nezbytných opravách depa bylo zahájeno budování jedinečné expozice historické silniční a drážní techniky, umístěné v původním kruhovém stání pro lokomotivy. První návštěvníci muzeum přivítalo v květnu 2006

při příležitosti oslav 130. výročí trati Zdice – Protivín. Vedle pohlednic vydává muzeum každoročně též několik tematických kalendářů s hasičskou, silniční a železniční

technikou. Areál muzea Výtopna Zdice se nachází zhruba 400 metrů od železniční stanice Zdice.

zdroj foto: web muzea

Následky srážky dvou vlaků likvidovaly i dva tanky

V lednu se srazily nákladní vlaky na nádraží v Prosenicích na trati z Přerova do Ostravy. Vykojily čtyři vagony plně naložené dřevem, bylo poškozeno trakční vedení. Na místě pracovalo sedm jednotek pod velením hasičů SŽ a odklízely vyspaný náklad. Hasiči řezali dřevo na menší kusy a odstraňovali z profilu trati ručně, protože nepřístupný a svažitý terén neumožňoval okamžité nasazení vhodné těžké techniky. Dále byly nasazeny i vyprošťovací tanky SŽ, které pomáhaly s odstra-

něním poškozených vagonů. Škoda se podle předběžných odhadů vyšplhá zhruba k 21 milionům korun. Nikdo nebyl zraněn. Zastihla profesionální jednotka ze stanice Přerov a čtyři jednotky SDH Prosenice, Osek nad Bečvou, Radvanice a Radslavice. Mimořádnou událost měly pod svým velením dvě jednotky SŽ Přerov a Ostrava.

dle zprávy
por. Radka Buryánka, DiS,
HZS Olomouckého kraje

Informace pro jednotky SDH obcí

Je zde začátek nového roku a tím i ten správný čas pro pravidelný materiál „Výcvikový rok pro jednotky SDH obcí na rok 2022“ zpracovaný pro jednotky SDH obcí od Ústřední

odborné rady represe Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. V elektronické podobě jej najdete například na webu:

<https://kshusti.hasicovo.cz/>

Vláda zrušila povinnost hasičů očkovat se proti nemoci COVID-19

Vláda České republiky zasedla ve středu 19. ledna ve Strakově akademii. Kromě různých dalších věcí také jednala o vyhlášce o povinném očkování. Zdravotníci, zaměstnanci v sociálních službách, pracovníci integrovaného záchranného systému včetně vězeňské služby, armády a části členů dobrovolných hasičů čekalo do 1. března 2022 povinné očkování proti COVID-19. Pro zavedení povinného očkování nebylo potřeba měnit dosavadní zákony, stačila úprava vyhlášky k zákonu o ochraně veřejného

zdraví. Povinnost se tak týkala všech hasičů ve všech jednotkách – profesionálních i dobrovolných a to jak státních, tak obecních i podnikových. Vláda České republiky na svém zasedání rozhodla o zrušení povinnosti vyplývající z vyhlášky 466/2021, kterou se mění vyhláška č. 537/2006 Sb., o očkování proti infekčním nemocem. Očkování proti nemoci COVID-19 po tomto jednání zůstává nejen pro příslušníky HZS ČR, ale i pro zaměstnance podnikových jednotek a jednotek SDH obcí na dobrovolné bázi.

Sdružení pro obnovu
hasičských tradic, z. s.

10.–11. červen

VIII. celorepublikový sraz s výstavou historické techniky

Hasičské slavnosti Litoměřice 2022

Výstaviště Zahrada Čech

Mírové náměstí

Lodní náměstí

- Výstava techniky - ruční stříkačky, parní stříkačky, automobily
- Prezentace nejmodernější hasičské a vojenské záchranné techniky
- Výstava sběratelů doplňků - přileb, uniforem, tiskovin, modelů
- Ukázky práce s technikou
- Floriánská mše v kostele sv. Štěpána
- Den otevřených dveří stanice profesionálních hasičů
- Ojedinelý nástup a průvod hasičů s technikou na litoměřickém náměstí
- Bohatý kulturní program
- Vyhodnocení šestého ročníku soutěže o nejlepší webové stránky SDH
- Hasičská hudební fontána na Lodním náměstí

Litoměřice

[f HasicskeSlavnostiLitomerice](https://www.facebook.com/HasicskeSlavnostiLitomerice)

www.hasicskeslavnosti.cz

HASIČSKÉ NOVINY

na monitoru vašeho počítače i displeji telefonu

[f www.facebook.com/hasicskenoviny](https://www.facebook.com/hasicskenoviny)

www.hasicskenoviny.cz